

Verslag internetconsultatie wijziging Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet

Versie

Datum 13 september 2019
Status definitief

1. Inleiding

Van 8 juli 2019 tot en met 19 augustus 2019 kon via de website www.internetconsultatie.nl worden gereageerd op het wijzigingsbesluit Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928. Aanleiding voor deze wijziging is de evaluatie van de NSW en de Kabinetsreactie op deze evaluatie, waarin is aangegeven welke aanbevelingen uit de evaluatie door het Kabinet zijn overgenomen en aanleiding vormen om het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928 (Rangschikkingsbesluit NSW) aan te passen (Kamerstukken II 2016-2017, 33576, nr. 90). Doel van het besluit tot wijziging van het Rangschikkingsbesluit NSW is om de doelstellingen van de NSW op onderdelen meer effectief en efficiënt te realiseren. De doelstellingen zijn gericht op behoud van het natuurschoon op landgoederen door stimuleren van onversnipperd eigendom, bevorderen openstelling landgoederen voor het publiek en het stimuleren van de ontwikkeling en beheer van natuur en bos op landgoederen.

2. De internetconsultatie

De internetconsultatie is rechtsreeks onder de aandacht gebracht van de direct betrokken partijen. Er zijn in totaal 12 reacties binnengekomen op de internetconsultatie waarvan 8 openbaar. De reacties hebben betrekking op de artikelen van het wijzigingsbesluit en de Nota van Toelichting. De reacties zijn zoveel mogelijk geclusterd en worden in onderstaande paragrafen weergegeven.

3. Reacties van algemene aard op het besluit

Een aantal reacties spreken hun waardering uit voor de wijze waarop zij betrokken zijn bij de voorbereiding op de wijziging van het Rangschikkingsbesluit.

De nut en noodzaak van de wijzigingen staan niet zozeer ter discussie. Op een aantal onderwerpen geven de inbrengers aan een andere mening te hebben en/of doen voorstellen voor wijzigingen. Op hoofdlijnen hebben deze betrekking op:

- Definities die worden gehanteerd (minimale omvang natuur, buitenplaatsen, golfbaan en houtopstanden) (par 4);
- Economische dragers (par 5);
- Landgoederen in het buitenland (par.6);
- Landgoederen kleiner dan 5 ha (par 7);
- Golfbanen op landgoederen (par 8);
- Overgangsregeling (par 9).

Daarnaast wordt in een enkel geval gewezen op foutieve verwijzing naar een artikel in het Rangschikkingsbesluit. Voor zover er sprake is van foutieve verwijzingen zijn deze in het wijzigingsbesluit aangepast.

De administratieve lasten en effectentoets leidt tot de reactie dat de gehanteerde uurtarieven voor de berekening van de kosten voor de aanvrager te laag zijn. Ten aanzien van de berekening van de administratieve lasten is uitgegaan van de omrekenfactor voor de regeldruk bij burgers zoals die is bepaald in het handboek meting regeldrukkosten (1 januari 2018, EZK). Het afgeronde bedrag van €15,= per uur is een gemiddelde waarbij rekening is gehouden dat een aanvraag in eigen beheer kan worden uitgevoerd.

In 1 reactie wordt erop gewezen dat de OZB-wet tot op heden niet is aangepast aan de vorige wijziging van de NSW van 1 juni 2007. Hoewel dit buiten de reikwijdte van het Rangschikkingsbesluit NSW valt, onderschrijven we de wenselijkheid van stroomlijning en vereenvoudiging die hiermee gepaard gaat.

In twee reacties wordt ingegaan op de openstelling van landgoederen. In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt dat het Rangschikkingsbesluit zich beperkt tot de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om in aanmerking te komen voor fiscale fiscaliteiten. De voorwaarden voor openstelling zijn opgenomen in het Openstellingsbesluit landgoederen. Op de suggestie om in voorlichtingsmateriaal over de NSW op te nemen dat voor advies over openstelling contact wordt opgenomen met de stichting Wandelnet kan in algemene zin worden opgemerkt dat in een wettelijke regeling geen verplichting zal worden opgenomen om advies in te winnen bij een specifieke organisatie. Tenslotte kan worden opgemerkt dat een landgoedeigenaar voor de toepassing van de NSW niet verplicht kan worden om te voldoen aan voorwaarden die niet in de regelgeving dienaangaande is opgenomen.

4. Definities (onderdelen A en B)

4.1 Minimale omvang natuur;

In één reactie wordt erop gewezen dat de minimale oppervlakte van 0,5 ha onvoldoende rekening houdt met de ecologische waarde van kleine landschapselementen en stelt voor om aan te sluiten bij de Index Natuur en Landschap

Reactie:

De minimale omvang van natuur is van belang om de aanwezigheid van robuuste natuur te waarborgen. Dit laat onverlet de ecologische waarde van kleine landschapselementen (zoals bijvoorbeeld de paddenpoelen) van belang zijn. In het kader van de toetsing of het geheel aan natuur voldoende tegemoet komt aan de voorwaarden die het Rangschikkingsbesluit stelt, zal door RVO en de Belastingdienst worden beoordeeld vanuit het totaal van het landschap.

4.2. Nieuwe natuurterreinen

In 2 reacties wordt erop gewezen dat de ontwikkeling van nieuwe natuurterreinen op landbouwgronden dreigt te worden gefrustreerd door de realisatie-eis, met name door mislopen vrijstelling overdrachtsbelasting. Voorgesteld wordt om bij de aanvraag tot rangschikking een meer gedetailleerd inrichtings- en ontwikkelplan te eisen waarvoor goedkeuring door de Minister nodig is. Een ander voorstel is om aansluiting te zoeken bij de Index Natuur & Landschap en de subsidieregeling SKNL te volgen waarbij wordt gewerkt op basis van een inrichtingsplan en een kwalitatieve verplichting

Reactie:

De realisatie-eis komt voort uit de praktijk waaruit blijkt dat de realisatie van natuurterreinen beperkt blijft tot het inrichtingsplan. Het gaat om voldoende kwaliteit van natuur en de handhaving daarvan. De voorstellen bieden daarvoor geen oplossing. Onderkend wordt dat hierdoor de vrijstelling overdrachtsbelasting niet van toepassing is bij verkrijging van onroerende zaken die nog niet als natuurterrein kunnen worden aangemerkt. Echter de evaluatie en de Kabinetsreactie constateren dat de huidige praktijk aanscherping behoeft. Andere fiscale faciliteiten blijven wel van toepassing. Voor de ontwikkeling van natuur kan via de SKNL subsidie ontvangen worden.

4.3. Golfbaan

Een aantal reacties geven aan dat niet duidelijk is wat met een golfbaan wordt bedoeld.

Reactie:

In de artikelsgewijze toelichting van het wijzigingsvoorstel Rangschikkingsbesluit NSW 1928 is toegelicht dat de oppervlakte van een golfbaan in ieder geval de holes, de roughs en eventueel de rangschikbare functionele opstallen en parkeerterreinen omvatten. Wat exact de grenzen van de golfbaan zijn, m.a.w. waar gaat de golfbaan over in de omliggende natuurterreinen en houtopstanden van de rest van het landgoed, zal wellicht niet altijd duidelijk zijn, maar dit zal in redelijkheid en in samenspraak tussen de eigenaar en de uitvoerende instanties (RVO en BD) bepaald moeten worden. Aan de hand van de praktijk kunnen daarvoor zo nodig richtlijnen ontwikkeld worden.

4.5. Houtopstanden

In 1 reactie wordt de vraag gesteld waarom in de definitie van houtopstanden geen oppervlakte-eis wordt gesteld.

Reactie

Een minimale oppervlakte-eis voor houtopstanden is niet vereist om te kunnen toetsen of er voldoende houtopstanden aanwezig zijn danwel zijn aangelegd om aan de voorwaarden van het wijzigingsvoorstel Rangschikkingsbesluit NSW 1928 te voldoen, vanwege de herkenbaarheid van houtopstanden in het landschap. Bovendien zou een minimale oppervlakte-eis een verzwaring betekenen ten aanzien van de huidige situatie. Voor een dergelijke verzwaring bestaat – ook op grond van de evaluatie – geen aanleiding.

5. Economische dragers

Er is 1 reactie waarin is aangegeven dat het Rangschikkingsbesluit geen richtlijnen biedt waarop de toetsing plaatsvindt of economische dragers toelaatbaar zijn. Drie reacties stellen dat er in woorden wordt beleden dat er ruim baan wordt gegeven aan economische dragers maar dat dit niet uit de regeling blijkt. Als voorbeeld wordt gegeven dat de rangschikbaarheid van opstallen op buitenplaatsen wordt ingeperkt.

Reactie:

In het overleg met de stakeholders bij de voorbereiding van het Wijzigingsbesluit is ten aanzien van economische dragers vastgesteld dat toelating van nieuwe economische dragers maatwerk vereist waarvoor richtlijnen en regelgeving minder geschikt instrument zijn om tegemoet te komen aan de wens die zowel vanuit de evaluatie als in de motie Lodders/Geurts (TK 33 576, nr 104) naar voren komt, om nieuwe functies op landgoederen toe te staan. Met het wijzigingsbesluit is geen materiele wijziging beoogd.

De inperking van de rangschikbaarheid van opstallen op buitenplaatsen is een reparatie van een omissie in het huidige Rangschikkingsbesluit. Definities

5.1. Kampeerterreinen

De wijziging in de voorwaarden om kampeerterreinen te kunnen rangschikken voorkomt dat landgoederen gesplitst worden en biedt extra economische mogelijkheden voor landgoederen. 1 reactie van een landgoedeigenaar brengt in dat dit geen oplossing biedt voor zijn specifieke situatie. Een andere reactie geeft aan dat uit de Nota van Toelichting kan worden gelezen dat opname in het landschap van een kampeerterein een formeel vereiste wordt.

Reactie:

Het Rangschikkingsbesluit ziet niet toe op de oplossing voor specifieke situaties. Met betrekking tot het laatste punt is geen materiële wijziging beoogd. In de Nota van Toelichting zal het woord "gekozen" in de zinsbouw worden vervangen door "toegestaan".

Daarnaast biedt de wijziging extra ruimte voor landgoedeigenaren voor de realisatie van 1 of meerdere campings c.q. kampeerterreinen op grotere landgoederen (50 ha en groter). Daarbij is expliciet aangegeven dat 1 kleinschalige camping per oppervlakte van 25 ha geen inbreuk maakt op het natuurschoon.

6. Landgoederen in het buitenland (onderdeel C)

De verwijzing in de aanhef van het nieuwe artikel 2a is niet correct, "aanhef en onder 2" dient te vervallen. De onder art 2b genoemde criteria hebben alleen betrekking op bouwkundige waarden en zijn niet dienstbaar aan het doel van NSW en zouden in de Erfgoedwet ingevoegd moeten worden. In de NSW en het Rbs en het gewijzigde vpoorstel staat niets over de EU of andere lidstaten waarmee Nederland een regeling heeft getroffen. De vraag wordt gesteld of dit klopt? Er wordt erop gewezen dat er in de Nota van Toelichting in onderdeel I/C wordt verwezen naar een wetsartikel dat niet bestaat, tenzij er in de NSW een wijziging van de wetstekst wordt ingevoerd.

Reactie:

Met de verwijzing wordt gedeut op artikel 1 van de NSW zoals geregeld in de wet Overige fiscale maatregelen 2016 (Staatsblad 2015-540). De inwerkingtreding van deze wetwijziging vindt echter pas plaats op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dat zal hetzelfde tijdstip zijn waarop het gewijzigde Rangschikkingsbesluit in werking treedt. Door invoeging van dit artikel is aansluiting gezocht bij de Erfgoedwet. Dit vormt een wezenlijk onderdeel, waarbij is aangegeven dat bij de toetsing ook wordt gekeken naar de ensemblewaarde van de verschillende onderdelen van het landgoed, waarbij ook de architectonische en cultuurhistorische waarde van een opstal van belang kan zijn voor de beoordeling of een onroerende zaak in het buitenland een element vormt van het Nederlands cultureel erfgoed.

7. Landgoederen kleiner dan 5 ha (onderdeel D, sub 1 en 2)

In twee reacties wordt opgemerkt dat het effectiever en efficiënter zou zijn wanneer de bloot-eigenaar verantwoordelijk is voor de NSW-rangschikking. Dit zou betekenen dat de definitie van eigenaar in de NSW moet worden gewijzigd.

Reactie

De huidige definitie van eigenaar in de NSW bestaat al geruime tijden hierover zijn vanuit de praktijk geen problemen bekend. Het voorstel vereist wetswijziging en zou een achteruitgang betekenen voor de huidige erfpachters die als eigenaar voor de toepassing van de NSW worden aangemerkt en op grond daarvan in aanmerking komen voor de fiscale faciliteiten. Voor bloot eigenaren bevat het beleidsbesluit (BLKB2011/310M, onderdeel 7, 29 juni 2011) bovendien een tegemoetkomende regeling.

8. Golfbanen op landgoederen (onderdeel D, sub 4)

Door de eis van natuurterreinen/houtopstanden op golfbanen te verhogen ontstaat volgens 1 reactie een ongewenst effect. Voorgesteld wordt om het hogere percentage over het landgoed als geheel als voorwaarde te stellen.

Reactie:

De 50%-eis is specifiek bedoeld voor 'stand alone' golfbanen en golfbanen die deel uitmaken van een groter landgoed. Voor het gedeelte van het landgoed dat niet als golfbaan wordt aangemerkt, geldt de reguliere 30%-eis. Hiermee wordt invulling gegeven aan de motie Van Veldhoven die rangschikking van golfbanen ter discussie stelt. De gedachte om het percentage op het golfbaangedeelte laag te houden en voor het landgoed als geheel hoger, is juist in tegenspraak met de motie en de uitwerking daarvan in het wijzigingsvoorstel.

9. Overgangsregeling (artikel III)

In 6 reacties wordt erop gewezen dat de wetgever er niet van kan uitgaan dat alle landgoederen aan de nieuwe voorwaarden voor rangschikking aangepast kunnen worden. Voor de situaties waarbij een landgoed op 31 december 2030 aan de NSW rangschikking moet worden onttrokken kan dit leiden tot heffing van Overdrachtsbelasting of erf- en schenkbelasting inzake verkrijgingen in de jaren 2006-2020. Hiervoor ontbreekt een overgangsregeling en een generaal pardon wordt bepleit.

Voorts wordt een bevestiging gevraagd dat de gewijzigde definitie van natuurterrein niet tot gevolg heeft dat alsnog overdrachtsbelasting verschuldigd wordt indien voor een natuurterrein vrijstelling is verkregen (art 15 lid 1 onderdeel S Wet op belastingen van rechtsverkeer 1970). Voor deze vrijstelling zou het voldoende moeten zijn indien gedurende tenminste 10 jaar voldaan blijft worden aan de definitie van natuurterrein op het tijdstip van verkrijging.

In één reactie wordt opgemerkt dat landgoedeigenaren bij aanvang van de beschikking een commitment zijn aangegaan om het landgoed minimaal 25 jaar in stand te houden. Uit de reactie komt naar voren dat het logischer en rechtvaardiger zou zijn wanneer zij een overgangstermijn krijgen die gelijk is aan de voor hen nog resterende termijn van de 25-jaarsperiode. Tenslotte wordt opgemerkt dat bij de slotbepalingen is opgenomen wanneer het overgangsrecht eerder vervalt. Bijvoorbeeld in geval van een nieuwe eigenaar met uitzondering van verkrijging door vererving e.d. De vraag wordt gesteld waarom verkrijging door middel van een schenking is uitgesloten. Dit zou uit de toelichting niet voldoende duidelijk worden

Reactie:

In het Rangschikkingsbesluit is overgangsrecht opgenomen dat regelt hoe lang een landgoed nog als NSW-landgoed kan kwalificeren op grond van de "oude regels". Het overgangsrecht ten aanzien van bepaalde verkregen fiscale faciliteiten voor

landgoederen zal door middel van aanpassing van de fiscale wetgeving worden geregeld. De exacte vormgeving van dit (fiscale) overgangsrecht moet nog worden bekeken. Uitgangspunt is om een vergelijkbare regeling op te nemen als bij eerdere wijzigingen is gedaan.

Met betrekking tot de laatste opmerking over de slotbepaling kan worden opgemerkt dat de strekking van deze bepaling is dat het overgangsrecht niet geldt voor nieuwe eigenaren. Op die regel geldt slechts één uitzondering, namelijk wanneer het landgoed of een deel ervan is verkregen door vererving. In alle andere gevallen geldt het overgangsrecht niet voor nieuwe eigenaren. Dus ook als de nieuwe eigenaar het landgoed door schenking heeft verkregen.

10. Vervolg

Het ontwerpbesluit tot wijziging van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928 zal met de aangepaste nota van toelichting waarin een samenvatting van dit verslag is opgenomen aangeboden worden aan de Ministerraad om deze na instemming aan te bieden voor advies aan de Raad van State.

Projectnaam	Wijzigingsbesluit
Projectleider(s)	H. Raven
Contactpersoon	drs. H. Raven T 070 379 8609 h.raven@minlnv.nl Directoraat-generaal Natuur, Visserij en Landelijk gebied Postbus 20401 2500 EK Den Haag
Auteurs	drs. H. Raven
Versie	
Bijlage(n)	
DoMuS nummer	19222337